

06.05.2020 (czwartek)

1.Kto tworzy książkę? – Rozmowa na podstawie ilustracji w **KZ – KSIĘGA ZABAW strona 66–67.**

Rodzic prosi dziecko, aby odszukało na ilustracjach postacie, których nazwy zawodów będzie wymieniać. Rodzic dokonuje analizy głosek nazw zawodów związanych z powstaniem książek: *autor, redaktor, grafik, drukarz*. Dziecko wskazuje ilustracje, określając, jakie czynności wykonuje ta osoba w procesie powstawania książki, i próbuje dokonać analizy głosek niektórych czasowników, np. pisanie, rysowanie, drukowanie.

2.Jak powstaje książka? – Dzisiaj dowiesz się, w jaki sposób powstaje papier i jak kiedyś pisano książki. Postaraj się zapamiętać jak najwięcej informacji, bo dzisiaj też będziesz próbował/a zrobić książkę.

Jak powstaje książka

Maciej Bennewicz

Pan drukarz zaczerpnął białą maź i wylał ją na kwadratowe sito.

– To jest pulpa – powiedział uroczystym tonem. – Dawniej robiło się ją ze starych szmat – rozdrobnionych i rozpuszczonych, a teraz robi się ją z drewna. Te białe włókna to celuloza. Nadmiar wody ocieka i po wyschnięciu tworzy się papier.

Dzieci z niecierpliwością przyglądały się ruchom pana drukarza. Drewniany kołowrót podobny do dziadka do orzechów, tylko większy, zgrzytnął i dwie grube deski ścisnęły sitko, na które przed chwilą wylała się papierowa pulpa.

– Oto wyschnięta pojedyncza kartka. – Pan Borys, pracownik muzeum, podał dzieciom dwie grube kartki. – Właśnie z powodu sposobu, w jaki powstawał dawniej papier, nazwano go papierem czerpanym. Był bardzo drogi. Dlatego także książki były bardzo drogie. Wszystko wykonywano ręcznie. Z kotła zaczerpywano pulpę, a następnie na sicie, przyniesiona prasą, czyli ciężkimi deskami, ociekała z wody. Po wyschnięciu powstawała kartka, jak ta.

Najpierw Ada, a potem Adam zaczerpnęli białą maź z beczki, a potem po kolei kręcili wielkim kołowrotem prasy, aby wycisnąć z sita nadmiar wody. Po chwili ich kartki schły na sznurku.

A taki sposób powstawały pierwsze książki. Pan drukarz usiadł przy wielkim biurku, zaostrzył gęsim pióro, umoczył w atramencie w specjalnym zbiorniczku zwanym kałamarzem i napisał imiona: Ada i Adam.

– A teraz wasza kolej – powiedział i dodał: – Każde pióro służyło do innego rodzaju atramentu. Kolory atramentów wytwarzano ze sproszkowanych roślin i minerałów. Najdroższy był niebieski. Najdroższy, gdyż najtrudniej było zdobyć odpowiednie minerały.

Dzieci napisały gęsim piórem swoje imiona. Adam narysował również uśmiechniętą buźkę, Ada zaś pyszczek kota.

Wujek Alfred złożył zamaszty podpis z piękną literką A, którą ozdobił gałązką i kwiatkiem.

– Prawdziwa rewolucja w drukarstwie nastąpiła jednak znacznie później, w XV wieku, kiedy to Johann Gutenberg wymyślił specjalną maszynę, a właściwie sposób układania literek. – Pracownik muzeum wskazał wielkie drewniane urządzenie z kołowrotem, z czymś w rodzaju stołu i ogromną drewnianą ramą. Urządzenie przypominało Adamowi samochód wojskowy, Ada natomiast miała wrażenie, że patrzy na wielkiego smoka, który rozdziawia paszczę.

– Od czasów wynalazku pana Gutenberga literki układało się w specjalnych ramkach w odbiciu lustrzanym, literka po literce, słowo po słowie, zdanie po zdaniu. Była to żmudna praca, ale dzięki niej można było drukować wiele egzemplarzy książki. Przy ręcznym pisaniu pisarczyk, czyli skryba, często przez wiele lat pisał jedną książkę. Gęsim piórem, literka po literce. Dlatego książki były tak rzadkie i drogie.

– A dlaczego trzeba drukować w odbiciu lustrzanym? – spytał Adam.

Pan Borys pokazał odcisniętą stronę i powiedział:

– Prasa Gutenberga działała jak pieczętka. Widzicie czasem na ulicach karetki pogotowia albo straży pożarnej. Mają odwrócone napisy, prawda?

– Żeby można było je odczytać w lusterku samochodowym – ucieszył się Adam.

– No właśnie, tę samą zasadę odkrył prawie sześćset lat temu Gutenberg i w ten sposób zrewolucjonizował drukarstwo. Odbicie lustrzane; pieczętka jak napis na karetkce; prasa, która dociska literki do papieru czerpanego i jest książka – podsumował drukarz.

Adam z pomocą wujka przekręcił długą dźwignię prasy, pociągnął specjalną wajchę i strona była gotowa. Po chwili swoją pierwszą stroną do książki wydrukowała również Ada. Zebrani nagrodzili ją oklaskami, gdyż dzielnie sama wprawiła w ruch prasę drukarską Gutenberga.

Ada odczytała fragment z wydrukowanej przez siebie strony:

Czcionce pięknie tej podziękuj.

Atramentu zręczny taniec

Złożył z liter długie zdanie.

– A teraz – oznajmił wujek – cofamy się do samego początku. Książka powstawała na papierze, papier musiał być zadrukowany. Potem introligator ją zszywał tak jak krawiec tkaninę. Dziś robi to maszyna. Wcześniej wszystko wykonywano ręcznie i stopniowo ulepszano. Współcześnie książkę pisze się na komputerze i można ją wydrukować w domu. Literki można zmieniać, wklejać obrazki, rysować na pulpicie.

– Można robić, co się chce – stwierdził Adam. – Wystarczy myszka albo rysik.

– Albo nawet sam palec – dodała Ada. – Palec to najlepszy rysik.

– Zgadza się – stwierdził Alfred – ale każdą książkę trzeba najpierw wymyślić. A kto wymyśla, a potem pisze książki? – Skryba? – zaproponował Adam.

– Drukarz? – zastanawiała się Ada. I po chwili dodała z entuzjazmem: – Już wiem, autor!

– Tak jest, autor, czyli pisarz. W takim razie cofamy się do samego początku, czyli do chwili, gdy książka powstaje w głowie autora. A zatem...

– A zatem... – powtórzyła Ada.

– A zatem, drodzy Ado i Adamie, również wy zostaniecie autorami i napiszecie swoją pierwszą prawdziwą książkę.

– Ale jak to zrobimy? – Zastanowił się Adam, połykając pyszne ciasto drożdżowe, które podawano w barze obok muzeum.

– Już wam mówię. Trzeba zacząć od pomysłu. A pomysł to coś...

– Coś, coś... – zastanawiała się Ada.

– Coś, o czym chce się opowiedzieć innym ludziom, jakaś bardzo ciekawa historia – stwierdził Adam.

– Znakomicie. W takim razie zastanówcie się, o jakiej pasjonującej, superciekawej historii chcielibyście opowiedzieć innym ludziom, na przykład dzieciom ze swojej klasy, rodzicom, pani nauczycielce, mamie, tacie albo babci. Potem zamiast gęsiego pióra i papieru czerpanego użyjemy telefonu i dyktafonu. A na koniec wszystko spiszemy i wydrukujemy, a właściwie zrobi to za nas program, który zmieni wasz głos w gotowy tekst. Potem go tylko poprawimy i już. Widzicie, jaką drogę przeszła książka. Od białej pulpy do dyktafonu, który zmienia słowa w zapisany tekst. Do roboty!

– Super! – ucieszyły się dzieci.

– Moja historia jest następująca – zaczęła Ada. – Wcześniej rano przyjechał po nas wujek Alfred i jak zwykle miał tajemniczą minę. Spodziewałam się, że wymyślił coś fajnego. I nie myliłam się. Pojechaliśmy na wycieczkę. W starym klasztorze, czyli w miejscu, w którym dawno, dawno temu mieszkali zakonnicy, panowie o długich brodach, którzy spędzali czas na modlitwie i pracy, mieści się muzeum sztuki drukarstwa i książki. Pan drukarz wygląda, jakby sam był zakonnikiem z dawnych czasów. Ma brodę i długie ubranie z fartuchem.

– A ja mam taką historię – zaczął Adam:

Czcionce pięknie tej podziękuj.

Atramentu zręczny taniec

Złożył z liter długie zdanie.

Dawniej papier był czerpany,

Dziś dyktafon w ręku mamy.

Pytania do wysłuchanego tekstu:

W jaki sposób Ada i Adam pomagali robić papier?

Czy to był sposób podobny do tego, którego my używaliśmy do sporządzenia papieru czerpanego?

W jaki sposób tworzone książki przed pojawieniem się nowoczesnych drukarni?

JAK POWSTAJE KSIĄŻKA

AUTOR

- pisze tekst
- przesyła maszynopis lub dokument cyfrowy do wydawnictwa

WYDAWNICTWO

- oddanie książki do recenzji
- podpisanie umowy z autorem
- redakcja tekstu
  - merytoryczna
  - językowa
  - techniczna (szczegóły formy książki)
- grafik tworzy ilustracje, projekt okładki
- skład zadiustowanego tekstu na komputerze
- wydruk
- makieta książki
- korekta
- przekazanie składu komputerowego do drukarni

DRUKARNIA

- fotoskład i montaż lub montaż elektroniczny i naświetlanie błon graficznych
- wykonanie form drukowych (matryc)
- druk arkuszy książki w ustalonym nakładzie
- introligatornia
  - składanie wydrukowanych arkuszy (falcowanie)
  - zszywanie lub klejenie złożonych arkuszy
  - obcinanie do ustalonego formatu
  - oprawienie książki

DYSTRYBUCJA

do hurtowni księgarskich,
do wydawnictwa, do wyznaczonych bibliotek (egzemplarze obowiązkowe)

3.,,Powiedz mi, jak to ułożyć” – zabawa w parach.

Potrzebnych jest 8 klocków dla jednej osoby i 8 dla drugiej. Ważne, by zestawy klocków w parach odpowiadały sobie kolorem i kształtem.

Dziecko odwraca się plecami do rodzica, układa prostą wieżę ze wszystkich ośmiu klocków. Następnie zadaniem konstruktora jest opowiedzenie słowami, w jaki sposób powstała wieża, np. Pierwszy jest klocek czerwony z sześcioma wypustkami, na nim mały żółty itp. Rodzic układa swoje klocki w sposób, o którym opowiada dziecko. Po skończonej pracy sprawdzamy poprawność wykonania zadania i zamieniamy się rolami.

4.,,Książki”- zabawa ruchowa

Dziecko zajmuje dowolne miejsca na dywanie. Leży na boku. Na hasło "książki się otwierają", przechodzi do leżenia na wznak, wyciągając na boki wyprostowane ręce i nogi. Na hasło "książki się zamykają", powraca do pozycji wyjściowej, czyli leżenia na boku, nogi podkurczone. "Książki stoją na regale" przechodzą do stania na baczność.

5. Film edukacyjny „Jak powstaje książka?”.

<https://www.youtube.com/watch?v=5dHmwZRQ0FI>

6. Praca plastyczna- „Moja książeczka”- Zrób własną książkę dotykową.

Waszym zadaniem jest stworzenie książki, za pomocą, której będziecie mogli opowiedzieć o uczuciach, jakie towarzyszą wam w różnych sytuacjach, na co dzień. Książka nie może jednak zawierać słów ani typowych obrazków. Wszystkie informacje mogą być z niej odczytane jedynie za pomocą dotyku, np. delikatny, mięciutki materiał może kojarzyć się z czymś miłym, czymś, co lubimy. Porozmawiajcie chwilę o tym, jakie informacje ma zawierać książeczka, i zabierajcie się do pracy.

Potrzebne są: kilka kartek z bloku technicznego, rysunkowego, zszywacz, spinacz biurowy do złączenia ze sobą kartek lub dziurkacz i tasiemka, klej, nożyczki oraz materiały, które będą dostępne w domu np. nasiona, tkanina, patyczki, kamyczki, styropian, wełna, gąbka, makaron itp.

7. Karty pracy 4.6 a, 4.6 b

- Przyjrzyj się uważnie obrazkom. Opowiedz, w jaki sposób powstaje książka. Jak się nazywają osoby, które tworzą książkę? Nalep właściwe podpisy pod obrazkami.

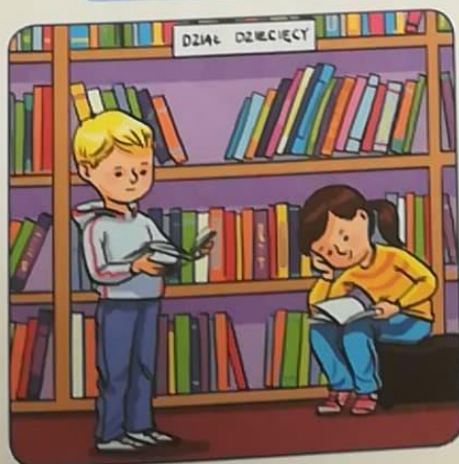
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

- Przyjrzyj się ilustracji. Uzupełnij brakujące fragmenty nalepkami. Gdzie można zobaczyć taki regał z książkami?

Propozycje zabaw na popołudnie:

Posłuchaj opowiadania o „Zniszczonej książce” i zapoznaj się z zasadami korzystania z książek.

Jestem książka z dużej szafy.
Wszyscy mówią, że jestem ciekawa,
więc mnie ciągle ktoś pożycza,
lecz nie cieszy mnie ta sława.

Papier miałam bielusiutki,
ślady na nim Zosi ręki!

Pozaginał Krzyś mi rogi,
Julek na mnie kładł pierogi!

Jacek ze swym zwyczajem zgodnie,
trzymał mnie aż trzy tygodnie.

Narysował na okładce
Staś diabełka, małąkę w klatce.

Ania, Oli siostra mała,
ta mi kartki dwie wyrwała!

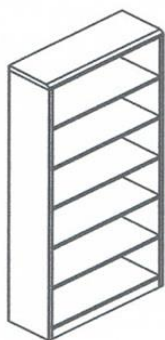
Cóż mi z tego, że jestem ciekawa,
dłużej żyć tak nie potrafię!
Nie będziecie mnie szanować,
to się na klucz zamknę w szafie...!

Pytanie:

Jak należy dbać o książki? Zapisujemy wszystkie pomysły dziecka. Możecie stworzyć własną listę zasad korzystania z książek.

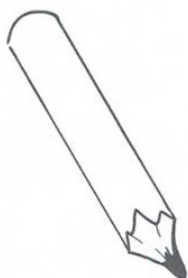
ZASADY KORZYSTANIA Z KSIĄŻEK

ODKŁADAJ KSIĄŻKI NA ICH MIEJSCE.

TRZYMAJ KSIĄŻKI Z DALA OD ZWIERZĄT.

NIE RYSUJ I NIE KOLORUJ W KSIĄŻKACH.

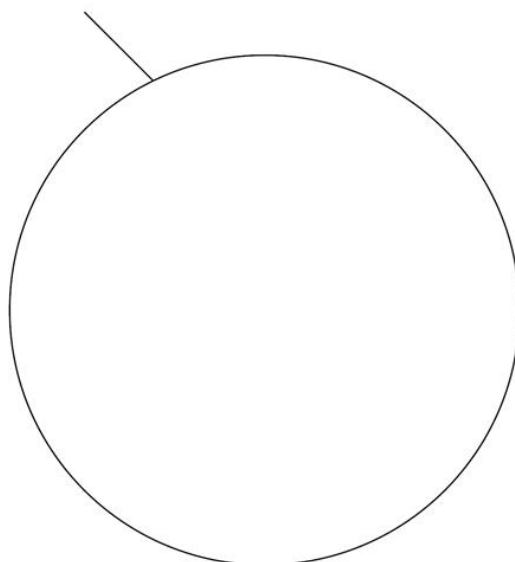
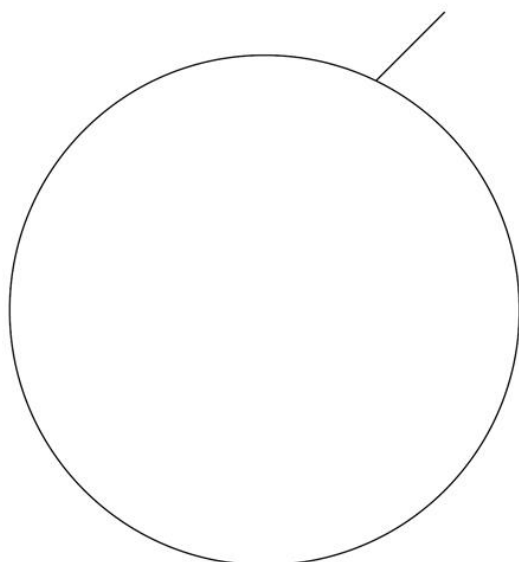
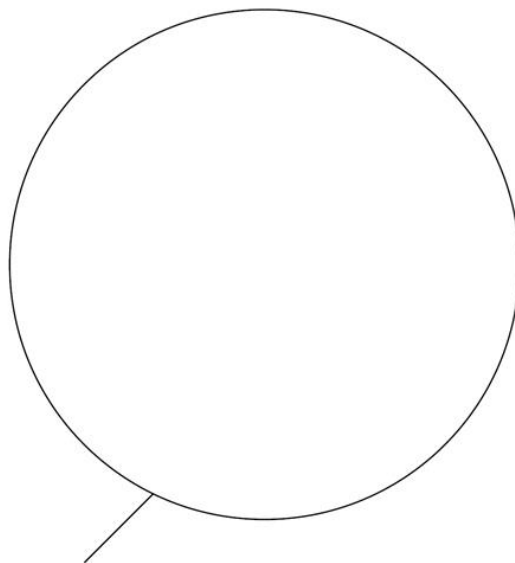
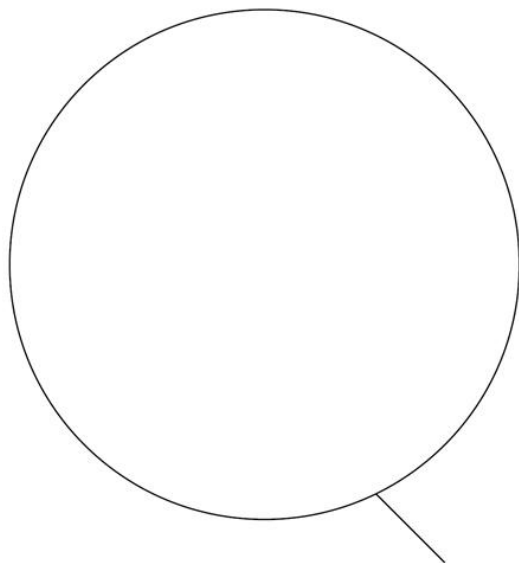
NIE JEDZ I NIE PIJ PRZY KSIĄŻKACH.

MYJ RĘCE PRZED CZYTANIEM.

Narysuj w pustych okręgach ulubione książki lub postacie z bajek. _____

Znajdź 8 różnic między obrazkami. Zaznacz je na dolnym obrazku. _____

Zabawa ruchowa „Mali ilustratorzy”. Dziecko porusza się po sali przy muzyce. Gdy dźwięk milknie, nauczyciel Rodzic nazwę dowolnego przedmiotu. Zadaniem dziecka jest narysować ten przedmiot w powietrzu i podać, do czego on może służyć.

Zagadki. Rodzicu przeczytaj zagadki. Poproś dziecko, aby odpowiedziało, z której bajki pochodzi prezentowany bohater?

1. Jej czerwony płaszczyk widać już z daleka. Gdy przez las idzie, wilk już na nią czeka.
2. Tego chłopca i dziewczynkę z bajki pamiętacie. Sprytem wiedźmę przechytrzyli w piernikowej chacie.
3. Jak inne zwierzęta cztery łapy ma, lecz tylko na tylnych buty ma dwa. Choć czasem mruczy, to myszy nie goni, kapelusz z piórkiem ma na swej skroni.
4. W łupince orzecha wygodnie sypiała, w pyłku kwiatowym, co dzień się kąpała. A choć najmniejszą dziewczynką była, od dużych kłopotów się nie ochroniła.
5. Był bajkowym pajacykiem, co miał ludzki głos, lecz gdy głosem tym nakłamał rósł mu nos.

Rozwiąż rebus.

+

ł

w = d

Hasło:

Teraz możesz stworzyć własną zakładkę do książki. Tutaj znajdziesz mnóstwo pomysłów.

<http://przedszkolnyartysta.blogspot.com/2015/03/zakadki-do-ksiazek.html>

